STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE
Revista științifică a Universtității de Stat din Moldova, 2025, nr. 8(188)

CZU: 343.237:343.22:343(478)(094.4) **https://doi.org/10.59295/sum8(188)2025_13**

ASPECTE PARTICULARE PRIVIND FAVORIZAREA INFRACTORULUI ȘI FAVORIZAREA INFRACȚIUNII

Radu MERCUȘ,
Universitatea de Stat din Moldova

Participarea la infracțiune reprezintă organizarea eficientă pentru îndeplinirea acesteia, prin realizarea și coparticiparea la executarea faptei de către mai multe persoane, fiecare dintre acestea îndeplinind obligațiile asumate simultan, participând autorul, organizatorul, complicele sau instigatorul la săvârșirea infracțiunea. În acest sens conform dispoziției normei penale art. 49 și art. 323 din Codul Penal al Republicii Moldova aprecierea instituțiilor responsabile devine importantă identificarea circumstanțelor esențiale pentru atragere la răspundere penală a persoanelor vinovate de săvârșirea infracțiunii precum și complicelor care au contribuit la îndeplinirea infracțiunii precum tăinuirea mijloacelor sau metodelor de săvârșire a infracțiunii, a obiectelor dobândite pe cale criminală condiționată de neparticiparea săvârșirii din timp a infracțiunii.

Cuvinte-cheie: *Favorizare, infractor, infracțiune, favorizator, timp, tăinuire, complicitate.*

SPECIAL ASPECT REFER FAVORITISM AND FAVORING CRIME

Participation personal also association in criminal represent eficiently organise through execute illegal act apply and cooperate realise illegality imply cooparticipate more than two person everyone apply different obligation means participation author,organiser,accomplice or abetment participate in comitted crime. In this part refer some condition criminal norm art. 49 and art. 323 Criminal Code Republic Moldova apply from responsible institutions becomes important in identify essential circumstances for demonstrate persons guilty committ crime criminal liability also abetment who contributed make crime, for concealing means or methods committed or manifest in community, objects acquired through criminal means conditional on non-participation at same time complete or finish crime.

Keywords: *favoritism, criminal, crime, enhancer, time, concealment, abetment.*

Introducere

Săvârșirea unei infracțiuni reprezintă o participare complexă fiind necesară alăturarea mai multor persoane având obligații diferite, dat fiind faptul complexitatea faptei, dar și din alte considerente, cum ar fi nedescoperirea persoanelor vinovate de săvârșirea infracțiunii de către organele judiciare, neindetificarea metodelor și mijloacelor utilizate la comiterea infracțiunii, îndeplinerea planului infracțional în timpii eficienți și modul stabilit.

Abordarea subiectului favorizarea infractorului cuprinsă de art. 49 din Codul Penal al Republicii Moldova deasemenea reprezintă relevanță descrierea comparativă cu art. 323 favorizarea infracțiunii, dar și a compartimentului participația Capitolul IV Partea Generală din Codul Penal al Republicii Moldova menționăm tipurile de participanții referință la dispoziția art. 42 în persoana organizatorului,autorului,complicelui și instigatorului infracțiunilor [p. 3].

Conceptul de favorizare cuprinsă de norma de la art. 49 din legea penală cuprinde favorizarea infractorului, precum și tăinuirea mijloacelor sau instrumentelor de săvârșire a infracțiunii, a dovezilor administrate sau a obiectelor dobândite pe cale criminală numai în cazul în care nu au fost promise din timp, reprezentând contribuția persoanei pentru ca infracțiunea făptuitorul și modul de realizare să nu fie descoperite de instituțiile de drept, dealtfel având tagențe cu obligațiile complicelui indicate la dispoziția normei art. 42 alin. (5) în persoana complicelui care contribuie la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, prestare de mijloace sau metode ori înlăturarea de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, dovezile acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

Favorizarea infractorului și persoana complicelui sunt două modalități de complicitate diferite dar cu tagențe comune la săvârșirea faptei primul referindu-se o formă atipică a complicității, fiind conținută de instigare, dat fiind faptul că nu este promisă din timp și de modalitatea de complicitate reieșind din obligațiile pe care le îndeplinește deasemena favorizarea infractorului are tagențe cu calitatea de participant autor, organizator, instigator complice.

Autorul infracțiunii și favorizatorul sunt în relații de colaborare indepedente fiecare dintre aceștia îndeplinind desinestător obligațiile în cadrul unei infracțiuni, astfel autorul în cadrul unei infracțiuni patrimoniale deține bunuri de preț pe care favorizatorul are obligația să le depoziteze măsură întreprinsă la moment o implicare în desfășurare faptei pentru ca organelor de drept să fie imposibilă descoperirea infractorilor și a bunurilor dobândite ilegal.

Organizatorul infracțiunii și favorizatorul sunt relații de colaborare, astfel primul planifică săvârșirea unei infracțiuni, iar favorizatorul decide la prezent să contribuie la îndeplinirea faptei îndeplinind obligațiile complicelui.

Instigatorul infracțiunii și favorizatorul sunt în relații de colaborare prin faptul că instigarea la săvârșirea infracțiunii și aprobarea de către favorizator prin îndeplinirea următoarelor obligații tăinuirea mijloacelor sau instrumentelor de săvârșire a infracțiunii, a consecințelor acesteia sau a obiectelor dobândite pe cale criminală pe care acesta le îndeplinește o decizie luată nepromisă, iar atribuirea ca participant al infracțiunii nu a fost coordonată anterior.

Trăsăturile esențiale caracteristice favorizării infractorului constă:

1. obligația constituie o tăinuire a infracțiunii săvârșite de către infractor;
2. infractorul este persoana care săvârșește o faptă prevăzută de Codul Penal al Republicii Modova îndeplinește semnele subiectului infracțiunii;
3. favorizarea infractorului presupune îndeplinirea obligațiilor de organizator, autor, complice sau instigator;
4. favorizarea reprezintă o complicitate caracterizată prin ascunderea mijloacelor sau metodelor utilizate la săvârșirea infracțiunii;
5. favorizarea nu reprezintă o participație reală dat fiind faptul că în cadrul acestei manifestări nu este promisă săvârșirea acesteia.

Legislația penală reglementează favorizarea infractorului cuprinsă de art. 49 și Părții Generale și favorizarea infracțiunii art. 323 parte componentă a Părții Speciale din Codul Penal reprezentând tagențe cu nedenunțare faptelor comise de către participanții la infracțiune prevedere prevăzută în Codul Penal din perioada U.R.S.S, art. 18 favorizarea infractorului nepromisă, sancționându-se săvârșirea faptei în cazuri grave respectiv art. 19 nedenunțarea o formă a complicității, prin care favorizatorul nu sesizează organele de drept de comiterea infracțiunilor astăzi neatrăgând răspunderea penală, deoarece nu este reglementată legiutorul a considerat inoportun includerea modalității de nedenunțarea ca favorizare la infracțiune din mai multe considerente subiective sau obiective descoperirea săvârșirii faptei este datoria instituțiilor de drept dar nu oricărei persoane [p. 5].

Delimitarea favorizării infracțiunii și a infractorului constă din câteva aspecte definitorii precum favorizarea în cadrul unei fapte de complexitate gravă,deosebit de gravă sau excepțional de gravă, contribuție adusă infractorului pentru ca faptele săvârșite să nu fie descoperite, favorizarea reprezintă o implicare nepromisă la săvârșirea infracțiunii de asemenea o modalitate de participație în forma de complicitate pe când în plan secundar favorizarea infractorului ne referim la modalitatea tăinuire a metodelor și mijloacelor săvârșite de către făptuitor în cadrul unei infracțiuni intenționate.

Metode și materiale aplicate

Abordarea subiectului favorizarea presupune utilizarea diferitor metode sau materiale științifice precum legislația internațională sau națională, cercetări personale ale cadrelor didactice sau studenți, practica judiciară examinate de către instanțele de judecată, date statistice prezentate de instituțiile statului sau modul de prevenire sau combatere a fenomenului favorizării în cadrul unei comunități.

Alinierea la dreptul internațional reprezintă uniformizarea adaptarea legislației naționale la condițiile respectării drepturilor și libertăților omului angajament asumat de la declararea independenței ca stat prin

calitatea de membru a diferitor organizații internaționale cum ar fi Organizația Națiunilor Unite ONU, Consiliul Europei CoE, Curtea Europeană a Drepturilor Omului CEDO etc.

Modalitatea de implicare la infracțiune favorizarea este reglementată de legislația internațională precum exemplu Codul Penal Germaniei, României, Regatului Unit, Franței, Rusia [p. 4, III] astfel titilu III din legislația germană participarea la complicitate art. 25-31 reglementează indirect faptul favorizării infractorului sau infracțiunii prin participarea la săvârșirea faptei ca coautor la executare spre exemplu art. 30 alin. (2) reglementează că oricine își declară disponibilitatea sau aprobă oferta unei alte persoane ori convine cu o altă persoană să comită sau să incite la comiterea unei infracțiuni grave delimităm cu norma din Partea Specială, art. 323 din Codul Penal al Republicii Moldova favorizarea infracțiunii grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

Legiutorul Francez nu a reglementat expres în Codul Penal favorizarea infractorului însă la Capitolul II răspunderea penală în cazul participației art. 121 – 1 respectiv 121 – 7 regăsim formularea de participare prin implicare sau complicitate la infracțiune.

Codul Penal al Regatului Unit [p. III, V, VI] reglementează nu în mod expres modalitatea de participație favorizarea ca în legislația Republicii Moldova, dar fiind abordată în partea I Conspirația modalitatea complicității persoana care se oferă să contribuie prin diferite metode sau mijloace la săvârșirea infracțiunii precum și excepții de la complicitate precum este rudă cu favorizatorul, nu este subiect al infracțiunii din cauza că nu îndeplinește condițiile generale a semnului subiectului infracțiunii sau este victimă a infracțiunii de favorizare.

Legislația statului Român prevede la capitolul 6 art. 52 autorul și participanții respectiv art. 269, titlu 4 infracțiunii contra înfăptuirii justiției favorizarea făptuitorului evidențiem formularea de la art. 52 alin. (2) săvârșirea din culpă de către o altă persoană care săvârșește fapta fără vinovăție comparativ cu art. 49 favorizarea modalitatea de favorizare a infractorului prin ascunderea modului de comitere fiind nepromisă sau neplanificată în vreun fel și respectiv art. 269 reglementează contribuția favorizatorului cu scopul împiedicării sau îngreunării cercetării într-o cauză penală precum și tragerii la răpundere penală aplicarea sancțiunii corespunzătoare cu cea autorului și nesancționându-se favorizarea în cazul dacă este prezența gradului de rudenie.

Codul Penal al Federației Ruse reglementează participarea la infracțiune la capitolul 7 art. 32 – 36 deasemenea cu privire la favorizarea menționăm art. 316, parte a capitolului 31 infracțiunii contra justiției sancționându-se modalitatea de complicitate fără promisiunea prealabilă în cazul infracțiunilor deosebit de grave nefiind sancționate faptele comise de către rudele apropriate deasemenea având o reglementare specială faptele grave săvârșite împotriva minorilor persoanele care nu au împlinit vârsta de 14 ani fără o promisiune prealabilă astfel caracterul special precum nepromiterea săvârșirii infracțiunii fiiind o decizie luată fiind convinsă de către ceilalți participanți la infracțiune în persoana autorului,organizatorului sau instigatorului faptele acestuia atribuindu-se complicelui infracțiunii.

Există excepția când aplicarea formei de participație la favorizare nu este incriminată ne referim la gradul de rudenie relevanță este Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stablire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victemelor criminalității și de înlocuire a decizie cadru 2001/220/JAI a Consiliului art. 2 lit b) este definit termenul membri familiei soțul soția, persoana care conviețuiește cu victima,fiind angajată într-o relație intimă și gospodărind împreună cu aceasta de o manieră stabilă și continuă, rudele în linie directă,frații și surorile,precum și persoanele aflate la întreținerea victimei [7].

Conform art. 323 alin. (2) din Codul Penal al Republicii Moldova nu sunt pasibili de răspundere penală pentru favorizarea infracțiunii soțul, soția și rudele apropiate al persoanei care au săvârșit infracțiunea cu privire la temenul de membrii familiei conform art. 2, lit. b) definită de Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității înseamnă soțul/soția, persoana care conviețuiește cu victima, fiind angajată într-o relație intimă și gospodărind împreună cu aceasta de o manieră stabilă și continuă, rudele în linie directă, frații și surorile, precum și persoanele la întreținerea victimei cauza principală pentru care rudele nu sunt considerate favorizatorii ai faptei constă din faptul că aceștia conviețuiesc împreună bunurile dobândite

săvârșirii infracțiuni și depozitării la domiciliul bănuitului, fără ca ceilalți membri să știe că sunt dobândite ilegal, dar și situației inoportune considerată de legiuitor de a trage la răspundere penală pe membri familiei.

Abordarea subiectului favorizarea infracțiunii prevăzută de art. 49 și favorizarea infractorului reglementată de partea specială a Codului Penal reprezintă o complicitate la săvârșirea infracțiunii în prim caz persoana nu promite din timp să ascundă obiectele dobândite, mijloacele sau metodele utilizate nemijlocit la comiterea infracțiunii de tâlhărie, jaf sau delapidare în plan secundar, norma specială privind favorizarea infractorului referindu-se la nedenunțarea bănuitului o modalitate de tăinuire.

Favorizarea infractorului presupune îndeplinirea condiției de comiterea infracțiunii după gravitatea faptei fiind grave, deosebit de grave sau excepțional de grave caracteristica este cuprinsă de art. 16 din Partea Generală a Codului Penal al Republicii Moldova alin. 4, 5, 6, respectiv sunt considerate infracțiuni grave faptele pentru care legea penală stabilește sancțiunea cu privarea de libertate până la 12 ani inclusiv, în plan secundar infracțiunile deosebit de grave se consideră săvârșite cu intenție cu aplicarea sancțiunii privării de libertate ce depășește 12 ani și în ultim considerent infracțiunile excepțional de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care pedeapsă maximă este detențiunea pe viață [p. 1, 3].

Delimitarea conceptului de favorizare este cuprinsă de următoarele elemente esențiale obiectul juridic, obiectul material, subiect activ sau pasiv, latura obiectivă sau subiectivă, raportul de cauzalitate, pregătirea sau tentativa la infracțiune precum și consecințele prejudiciabile [p. VI].

Obiectul juridic al infracțiunii de favorizare este reprezentată de sancționarea persoanelor de săvârșirea infracțiunii prin tragere la răspundere și pedeapsă penală pentru faptele ilicite comise de către acesta sau alte persoane apropriate.

Obiectul material al favorizării constă în obiectele dobânditele de către infractor favorizatorul îndeplinind obligațiile de complicitate nepromisă din timp prin depozitarea, ascunderea sau nedivulgarea obiectelor dobândite ca rezultat al săvârșirii infracțiunii.

Subiectul activ în cadrul favorizării infracțiunii sau favorizării infractorului ne referim la persoana care nemijlocit săvârșește fapta, depozitează, comercializează sau întreprinde alte modalități pentru a îngreuna descoperirea infracțiunii, a persoanelor vinovate de comiterea acesteia inclusiv care au colaborat prin organizarea, îndeplinirea și dobândirea, de exemplu a bunurilor fără ca instituțiile de drept să descopere infracțiunea sau vinovații.

Subiectul pasiv în rezultatul favorizării ne referim la persoana complicelui sau favorizatorului coautor al rezultatului infracțiunii neavând un interes inițial din săvârșirea faptei ilicite de către celelalte persoane.

Subiectul activ în cadrul unei infracțiuni de favorizare ne referim la condiția generală de atragere la răspundere persoana juridică sau fizică autorul infracțiunii, pentru aceasta trebuie să îndeplinească condițiile obligatorii sau semnele componenței de infracțiune, ne referim la vârstă, responsabilitate, grad de prejudiciabilitate, fapta să fie prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeaspă penală, pe când în cadrul subiectul pasiv presupune îndeplinirea de către favorizator a unui comportament indiferent complicitate la săvârșirea faptei și nedivulgarea, neinformarea sau nesesizarea pentru atragerea la răspundere penală a făptuitorilor de săvârșirea infracțiunii.

Latura obiectivă în cadrul favorizării este manifestată prin îndeplinirea de către complice prin ascunderea bunurilor dobândite, metodelor utilizate sau orice alte manifestări în scopuri contribuirii săvârșirii faptei ilicite, dealtfel după modul de manifestare de către participantul la infracțiune, favorizarea se distinge prin mai multe modalități tipice cum ar fi: favorizarea personală, reală, autonomă, conexă-corelativă, generală sau subsidiară, materială, omisivă sau comisivă.

Sub aspectul săvârșirii infracțiunii favorizarea personală presupune contribuția personală în favoarea autorului, complicelui, organizatorului sau instigatorului pentru ca persoanele să fie trase la răspundere penală, la executarea pedepsei sau la judecare presupune nesizarea organelor de drept despre săvârșirea infracțiunii, complicitatea care constă în ajutorul oferit infractorului pentru ca instituțiile judiciare să nu acumuleze probe pentru pornirea urmării penale, ascunderea infractorului sau a probelor.

Din punct de vedere al favorizării reale ne referim la contribuția sigură din partea făptuitorului manifestată cu scopul dobândirii bunului în cazului infracțiunii de furt art. 186 sau abaterii de la lege reglementate de Codul Penal al Republicii Moldova, precum și elementele opționale executării faptei.

În cadrul favorizării autonome înțelegem situația când persoana care ajută nemijlocit contribuția infracțiunii, neavând nici un interes din săvârșirea faptei, presupunând atragerea la răspundere penală nu a infractorului nemijlocit, dar a favorizatorului.

Executarea infracțiunii după aspectul caracterului conex-corelativ presupune îndeplinirea de către favorizator a infracțiuni obiectiv trebuie inițial de realizat o faptă anterioară secundară obligatorie conexă cu cea principală pentru care fapt sau se află într-o interdepedență.

Favorizarea are caracter general fiind manifestată prin existența unui infractor, complice-favorizator, diferența fiind că acesta nu promite îndeplinirea infracțiunii, fiind un element accesoriu și nemijlocit oferirea contribuției la executarea faptei.

Un alt aspect al elementului obiectiv de îndeplinire a infracțiunii de către favorizator are caracterul subsidiar care constă îndeplinirea unui comportament secundar manifestat pentru îndeplinirea reală a primei infracțiuni.

De regulă în cadrul oricărei infracțiuni făptuitorul are scopul material prin îndeplinirea infracțiunii dobândirea de bunuri de preț cum ar fi exponate din muzee care ulterior vor fi comercializate sau orice alte sume bănești nemijlocit condițiile create pentru a face dificilă urmărirea penală a făptuitorului, judecarea persoanei sau executarea pedepsei.

Executarea infracțiunii de către favorizator este îndeplinită prin manifestări comisive sau omisive prin îndeplinirea unor obligații sau printr-un compartament indiferent de situația finală astfel în primul caz ne referim la comportamentul favorizatorului în scopul ascunderii obiectelor dobândite în urma săvârșirii infracțiunii, ascunde făptuitorul sau probele eventual cercetate de către instituțiile de drept și luat în considerare, iar prin manifestări omisive comportament indiferent presupune nedenunțare organelor de ocrotire a normelor în drept despre faptul săvârșirii infracțiunii, neimplicare, nu denunță despre cele cunoscute organelor competente, despre persoana care a săvârșit infracțiunea, precum metodele sau obiectele dobândite săvârșirii infracțiunii.

În cadrul săvârșirii faptei prin favorizare exprimarea intenției este exprimată atât direct cât și indirect astfel contribuie nemijlocit autorului infracțiunii prin finalizarea săvârșirii faptei, ascunderea obiectelor sustrase sau metodelor folosite, iar indirect prin nedenuțarea sau nesesizarea organelor de urmărire penală pentru judecarea cazului executarea pedepsei sau finalizarea cazului cercetat.

Raportul de cauzalitate în cazul favorizării infracțiunii sau infractorului rezidă din fapta săvârșită de către favorizator temenul *ex re* referindu-se la infracțiunele nemateriale formal îndeplinite fiind mai dificilă aprecierea în cazul semnalizării eronate sau infracțiunele ce atentează la securitatea națională [p. 2].

Dacă e să abordăm favorizarea ca element de pregătire sau tentativă la infracțiune atunci nu încadrăm nici una dintre elemente cadrului infracțional favorizării fiind atribuită complicității, dat fiind faptul că condiția legală prevăzută de art. 49 din Codul Penal al Republicii Moldova cere îndeplinirea unei cerințe precum că favorizarea îndeplinindu-se numai în cazul infracțiunilor în care nu au fost promise din timp cazurile de pregătire sau tentativă necesită planificare astfel reprezintă o infracțiune continue, dat fiind faptul că persoana ascunde infractorul, bunurile dobândite, metodele utilizate la săvârșirea infracțiunii, nedenunțarea sau nesizarea organelor de drept.

Consecințele prejudiciabile favorizării rezultă din faptul că favorizatorul este complice la săvârșirea infracțiunii acesta ajută infractorul să nu fie descoperit de organele de urmărire penală sau modalitatea de îndeplinire a infracțiunii astfel infractorul rămâne în libertate nefiind sancționat pentru faptele săvârșite și prejudiciul cauzat ca rezultat acesta ar comite din nou infracțiuni până când organele competente nu vor trage la răspundere penală în cadrul cercetării altei infracțiunii.

Rezultate obținute și discuții

Subiectul abordat favorizarea infractorului art. 49 și respectiv favorizarea infracțiunii reprezintă relevanță deosebire când încadrăm faptele săvârșite normei penale, astfel legislația penală cunoaștem infracțiuni asimilate favorizării precum contra justiției capitolul XIV, art. 303 amestecul în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală, art. 307 pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrar legii, art. 310 falsificarea probelor, art. 312 declarația mincinoasă, art. 313 refuzul sau eschivarea martorului ori a părții vă-

tămate de a face declarații, art. 318 înlesnirea evadării sau în cadrul înfracțiunilor contra bunei desfășurării în domeniul public capitolul XV din Partea Generală cum ar fi art. 326 traficul de influență, art. 327 abuzul de putere sau abuzul de serviciu, art. 328 excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, art. 332 falsul în acte publice sau în cadrul infracțiunilor militare, art. 371. Dezertarea astfel modalității asimilitate favorizării infracțiunii regăsim și în codurile penale ale statelor menționate anterior, precum Germania capitolul VII Infracțiuni împotriva ordinii publice art. 132 Uzurparea funcției, art. 136 încălcarea obligației de implicare, art. 140 recompensarea și tolerarea infracțiunilor art. 145 lit. c încălcarea interdicției profesionale, art. 145 lit. d falsificarea unei infracțiuni capitolul IX Declarații false, Codul Penal Francez Paragraful III art. 427-457 administrarea probelor Codul Penal Italian art. 361-391 despre delicte împotriva administrării justiției, Rusia Capitolul 23 Infracțiuni împotriva intereselor serviciului în organizații comerciale și de alte organizații art. 201 abuzul de autoritate, Capitolul 24 Infracțiuni contra siguranței publice și a ordinii publice, Secțiunea IX Infracțiuni siguranței contra instituțiilor publice art.205.6, Capitolul X infracțiuni împotriva autorității publice și a securității de stat, art. 276 favorizarea infractorului săvârșirii infracțiunii contra securității de stat, art. 281 Diversia Art. 282. 3 finanțarea exercițiilor extremiste Nedenunțarea, Capitolul 30 Infracțiuni împotriva statului precum art.286 – depășirea atribuțiilor de serviciu, art. 289 – participarea ilegală în activitățîi comerciale etc. infracțiuni contra administrației publice, capitolul 31 Infracțiuni contra justiției art. 294 – obstrucționarea justiției și desfășurarea unei anchete preliminare – art. 316 favorizarea infracțiuni deasemenea Capitolul 34 Infracțiuni împotriva păcii și securității omenirii art. 359 Mercenariatul, Legislația Penală a Statelor Unite ale Americii capitolul 13 Drepturi civile art. 241 – complicitatea, Capitolul 19 – Complicitatea, art. 371 Comiterea infracțiunilor împotriva Statelor Unite ale Americii – 372 infracțiunile săvârșite împotriva instituției publice, art. 373 – Instigare la săvârșirea infracțiunilor cu violență [p. VI].

Există excepția de la aplicarea răspunderii penale în cazul favorizării cum ar fi în cazul rudelor apropriate alin. (2) art. 323 nu sunt pasibili de răspundere penală pentru favorizarea infracțiunii soțul (soția) și rudele apropiate ale persoanei care au săvârșit infracțiunea fiind relevantă menționarea prevederilor legale precum art. 133^{1} membru de familie și art. 134 rudenia acesteia fiind părinții, copii, frații, bunicii, nepoții [p. II, 7].

Concluzii

Săvârșirea infracțiunilor având drept argument participația la infracțiune prin complicitate drept metodă utilizată fiind favorizarea infractorului art. 49, Capitolul IV al Părții Generale din Codul Penal al Republicii Moldova respectiv art. 323 din Partea Specială a Codului Penal privind favorizarea infracțiunii presupune abordarea unui nou tip de participație la infracțiune care aparent se încadrează la participarție penală diferențiindu-se prin faptul că nu este organizată din timp persoana aprobă să devină complice fiind convins sau instigat.

Conceptul de favorizare presupune o contribuție oferită săvârșirii infracțiunii în acest caz infractorul este un complice obligația acestuia constă în ascunderea metodelor utlizate la săvârșirea faptei,bunurilor dobândite sau tăinuirea locului unde se află bănuitul.

Codul Penal al Republicii Moldova distinge doi termeni favorizarea infractorului și favorizarea infracțiunii astfel în prim caz favorizarea infractorului se referă la nedenuțarea, nesesizarea instituțiilor de drept pentru că făptuitorul să nu fie urmărit penal, judecat sau să execute pedeapsa pe când în cazul favorizării infracțiunii reprezintă complicitatea la modalitatea de săvârșire a infracțiunii prin contribuția ca complice modalitatea de săvârșire a infracțiunii, tăinuirea bunurilor sustrase, înlăturare de obstacole, sfaturi, indicații sau orice altă contribuție care are drept scop final săvârșirea infracțiunii și dobândirea rezultatului scontat.

Legislația internațională privind săvârșirea infracțiunii prin favorizare exprimate anterior prin reglementările Codurile Penale ale Germaniei, României, Franței, Rusiei, Statelor Unite ale Americii [p. III, VI] unde este prevăzută participația la infracțiune în modalitatea complicității dat fiind faptul că favorizarea reprezintă o formă atipică a complicității diferențindu-se prin faptul că nu este promisă din timp astfel privitor la participație penală în Codul Penal German este reglementat la art. 25-31 săvârșirea infracțiunilor prin participație enumerăm art. 25 autorul infracțiunii, art. 26 instigatorul, art. 27 complicele, art. 28 carac-

teristici personale speciale, art. 29 răspunderea penală, art. 30 instigare, art. 31 neimplicare abordarea favorizării este prevăzută la art. 30 reglementează indirect faptul favorizării infractorului sau infracțiunii prin participarea la săvârșirea faptei ca coautor la executare spre exemplu art. 30 alin. (2) rezultă că oricine își declară disponibilitatea sau aprobă oferta unei alte persoane ori convine cu o altă persoană să comită sau să incite la comiterea unei infracțiuni grave delimităm cu norma din Partea Specială, art. 323 din Codul Penal al Republicii Moldova favorizarea infracțiunii grave,deosebit de grave sau excepțional de grave.

Codul Penal al României reglementează participarea la infracțiune capitolul VI Autorul și participanții art. 46-52 [p. III] cu referință la favorizarea infracțiunii sau infractorului menționez art. 48 alin. (2) [p. 3, VI] este deasemenea complice persoana care promite înainte sau în timpul săvârșirii faptei, că va tăinui bunurile provenite din acesta sau că va favoriza pe făptuitor, chiar dacă după săvârșirea faptei promisiunea nu este îndeplinită astfel norma reglementează contribuția favorizatorului fiind complice chiar dacă săvârșirea infracțiunii nu și-a atins scopul.

Codul Penal al Franței reglementează participarea la infracțiune la captolul I Dispoziții Generale,Titlu II Responsabilitatea Penală art. 121-1 – art. 121-7 [p. III, VI] astfel enumerăm răspunderea penală ca autor la infracțiune următorul art. 121-2 menționează încadrarea organizatorului, complicelui, instigatorului, favorizatorului sau altor tipuri de participanții fie că sunt persoane juridice responsabili de săvârșirea infracțiunii următorul aliniat al normei penale reglementează modalitățiile de participare tagență cu favorizarea prevăzută de legislația Republicii Moldova există imprudența, neglijența sau nerespectarea unei obligații de digilență deasemenea dat fiind faptul că favorizarea reprezintă o modalitate de complicitate din partea favorizatorului astfel Codul Penal Francez la art.121-7 complice este deasemenea orice persoană,care prin dar,promisiune,amenințare,ordin sau abuz de autoritate sau putere provoacă sau contribuie la săvârșirea infracțiunii fiind posibilă implicarea și a favorizatorului utilizând diferite modalități pentru realizarea infracțiunii.

Codul Penal al Federației Ruse reglementează la art. 32-36 [p. III]. participarea la infracțiune comparativ capitolul IV participația art. 41-49 din Codul Penal al Republicii Moldova unde sunt reglementate tipurile de participanții în persoana organizatorului, autorului, instigatorului sau complicelui și formele de participare organizatorice precum grupurile criminale organizate nu este prevăzută modalitatea favorizării dar fiind faptul că art. 49 face trimitere la art. 323 favorizarea infracțiunii deasemenea este reglementat modalitatea favorizării la capitolul 31 Infracțiunii contra justiției, art. 316 favorizarea infracțiunilor grave contra minorilor fără o promisiune prealabilă sau favorizarea infracțiunilor deosebit de grave iar în cazul favorizării persoanei legislația penală a Federației Ruse nu este atrasă la răspundere penală pentru ceea ce nu a promis astfel sunt pedepsite modalitățile săvârșirii grave și deosebit de grave a infracțiunii nefiind atrase la răspundere pentru favorizarea infractorului dacă s-ar ascunde de la urmărirea penală, judecare, executarea pedepsei.

În ultim exemplu este Titlu 18 Codul Penal al Statelor Unite ale Americii Model capitolul 13 Drepturi civile, art. 241, Complicitatea, Capitolul 19, complicitatea art. 371 – săvârșirea infracțiunilor împotiva Statelor Unite ale Americii sau – 372 infracțiunile săvârșite împotriva instituției publice, art. 373 instigare la săvârșirea infracțiunilor cu violență fiecare stat american își are proriu cod penal respectiv legislația diferă titlu 18 fiind model aplicabil general astfel favorizarea reprezintă o complicitate nepromisă menționăm capitolul 13, art. 241 complicitatea împotriva drepturilor civile respectiv capitolul 19 denumit Complicitatea art. 371 complicitatea la infracțiunile contra Statelor Unite ale Americii, 372 complicitatea la infracțiunile contra instituțiilor publice sau personalului și art. 373 implicarea la săvârșirea infracțiunilor [p. III].

În concluzie conceptul de favorizare trebuie abordat reieșind din context astfel favorizarea presupune atât infracțiunea cât și în persoana infractorului fiind o desfășurare neintenționată nepremeditată sau nepromisă din timp legea prevede excepții de la considerare sancționabilă în cazul favorizării rudelor care au săvârșit infracțiunea gradul de rudenie fiind prevăzută de art. 133^1 și art. 134 din Codul Penal al Republicii Moldova [p. 4, 2, 7] cum ar fi părinții, copii, bunicii, frații, nepoții însă acest termen este contradictoriu dat fiind faptul că oricine s-ar încadra în relații de colaborare cu infractorul am atribui favorizatorului cum ar fi coleg, vecin, prieten ș.a dar fiind abordabil motivul neconsiderării ca favorizare la săvârșirii infracțiunii precum faptul că locuiesc în același imobil și faptul atragerii directă sau indirectă la săvârșirea infracțiunii și sesizării organelor judiciare pentru participație în modalitatea tipică favorizării fie a infracțiunii sau infractorului.

Referinţe bibliografice:

1. Articol Favorizarea infractorului Mihai Cristian. https://proceedings.univ-danubius.ro/index.php/eirp/article/view/1042/961
2. Articol Opinii Doctrinare,constatării de lege lata și propuneri de lege ferenda în materia favorizării infractorului,Vladislav Manea, *Studia Universitatis Moldaviae*, 2016, nr. 3(93) Seria Științe Sociale, p. 58-66.
3. Comentariu Cod Penal al Republicii Moldova.
4. Codul Penal al Republicii Moldova din 18.04.2022.
5. Codul Penal al U R.S.S 24.03.1961 Veștile R.S.S.M.1961, nr. 10, art. 41;
6. Teză de licență. https://ro.scribd.com/document/330924376/Proiect-licenta-Favorizarea-infractorului
7. Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stablire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victemelor criminalității și de înlocuire a decizie cadru 2001/220/JAI a Conisliului.
8. Portalul Instanțelor de Judecată. https://instante.justice.md/ro/hotaririle-instantei?Instance=All&Numarul_dosarului=&Denumirea_dosarului=favorizarea&date=&Tematica_dosarului=&Tipul_dosarului=3,https://jurisprudenta.csj.md/db_plen_penal.php
9. Site-ul Biroul Național de Statistică. https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/9
10. Legislația internațională. https://legislationline.org/legislation?q=lang%3Aen%2Csort%3Amost_read_first%2Clegislation_category%3A48%2Cpage%3A1%2Ctype_main%3A43
11. Bibliotecă online Scribd .com. https://ro.scribd.com/home
12. Favorizarea. https://ro.scribd.com/doc/205180590/favorizarea-infractorului
13. Favorizarea infractorului drept penal internațional. https://ro.scribd.com/document/101880140/Favorizarea-infractorului-finala-1

Date despre autor:

Radu MERCUŞ, doctorand Școala Doctorală de Științe Juridice și Economice, Universitatea de Stat din Moldova, Specialitatea 554.01. Drept penal și execuțional penal
ORCID: 0009-0005-3940-6280,
E-mail: mercusradu@gmail.com

Prezentat: 15.09.2025